

Szerkesztési iroda:

uri-utca, Lukács-ház 9. sz. alatt
balra, hová a lap szellemi részét
illető közlemények intézendők.
Bérmentetlen levelek csak ismert
kezektől fogadtatnak el.

Kiadó hivatal:

Réthy Lipót könyvnyomdája, hová
a hirdetések, előfizetési pónék és
kiadás körüli panaszok bérmentve
intézendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Vidékre:]
Egész évre 12 ft	Egész évre 14 ft
Fél évre 6 ft	Fél évre 7 ft
Negy. évre 3 ft	Negy. évre 3,50

Hirdetmények díja:

6 hasábos petit sor egyszeri hirdetésnél 6 kr. s minden következőknél 4 kr. Bélyeg-díj külön 30 kr. Nyílt-tér sora 15 kr.

A delegáció ülései.

P e s t, július 7.

(a.) A delegáció nagyban és egészben véve ma befejezi tárgyalásait; azonban csakis tárgyalásait, mert még hátra van tevékenységének második része, mely nem más, mint hogy érett megfontolással hozott határozatait az osztrák delegációnak nem takarékoskásból, hanem a viszonyok félreismeréséből eredő törlési dühével szemben fenntartsa és megvédelmezze. A német delegáció általában sajtóságos politikát követ. Privát házi bajaiért a magyarokon szeretné bosszuját tölteni, mert azon hibás nézetből indul ki, hogy ha a magyar követeléseknek opponál, — az osztrák kormánynak fog ártani. Pedig a dolog épen ellenkezőleg áll. Az osztrák kormány, mióta kitünt, hogy a német párt tulajdonképpen a birodalmi tanácsban sem rendelkezik a többséggel, sokkal erősebben ül a nyeregben, mint hogy ily indirect uton meg lehetne azt buktatni. A németek magatartása első sorban a birodalomnak, és ezzel nekünk magyaroknak is árt, mert biztonságunkra és állami lételünk megóvására irányuló törekvéseinket paralizálja.

A két delegáció által megszavazott költségvetésre nézve több fontos pontban lényeges különbség mutatkozik, amint biztos forrásból, olyan képviselői körökből, melyek e tekintetben kellően tájékozva lehetnek, értesülünk, a nézetek annyira divergálnak, hogy egyszerű nuncium váltások által kiegyeztetni nem fognak, hogy valószínűleg két három pontra nézve a közös szavazás kikerülhetlen. A legfontosabb vizályos pontot a műszaki tűzérősegre, illetőleg a 13. tűzérőzd föllállítására követelt kétmillióhat-száz és néhány ezer forint képezi, mely összeget a magyar országos bizottság a hadügyminiszter előterjesztése szerint minden törlés nélkül megszavazta. Épen itt mutatkozik, hogy az osztrákok törlési ösztöne nem a takarékoság, hanem a politikai helyzet meg nem értésének következménye. Micsoda takarékoság az, mely a lét-fenntartáshoz kikerülhetetlen segédforrásokat vonja meg tőlünk?

A nélkülözhetetlen szükségletek kielégítése körül olyan takarékoság, mely a mindenki által méltányolt szükségletet már figyelembe venni sem akarja, nem egyéb, mint roszakarat vagy ostobaság. Már pedig át nem láthatjuk, hogy ha egyszer az általános védkötelezettség elvét elfogadtuk, ha katonáink számát új és nagy társadalmi erőik hasznosítása által szaporítottuk, miért ne tennők meg azon intézkedéseket is, melyek által az illető katonák céljoknak megfelelőhetnek. A katonák a pusztá conscriptióval még nem lesz katonák, s valóban nevetségessé tennők magunkat, ha megszavaznók a sok katonát, de nem adnánk nekik fegyvert, melylyel szükséges esetén hazájukat védelmezhetik.

Az osztrák-delegáció így szeretne eljárni. A törvényhozás megszavazta az általános védkötelezettséget, melynél fogva a hadsereg évenként számban jelentékenyen növekszik, a tavalyi ordre de bataille szerint már 13 hadtestbe kell beosztani, az új hadtest számára természetesen ágyu is szükséges, mert senki sem hiheti, hogy a katonák egyedül piros vagy kék nadrágjaikkal megtudnák verni az ellenséget, de a németek nem akarják az ágyuk beszerzésére szükséges pénzt megszavazni. Hogy ebben mi ratió van, azt bizony nehéz kitálatni. Reánk magyarokra azonban a dolognak practicus fontossága nincs. Politikai rövidlátásuk árá a németek fogják majd megfizetni. Az előzmények után már tudhatnák, hogy reájok nézve minden közös szavazás egyszersmind vereséget is jelent.

Mai számunkhoz egy fél iv hirdetés van mellékelve.

Magyarország delegatusai sohasem szoktak olyat követelni, melyet a monarchia védképességének szempontjából védelmezni nem lehetne. Ha a németek valami okosat mondanak, a mi küldötteink szívesen hallgatnak szavaikra, de azt sem engedik, hogy akkor, midőn az ő részükön van az igazság, a németek szeszélyének kedvéért a közügyet indokolatlan bajok és megrövidítések ériék. Ha tehát, mi valószínű, ezen kérdés közös szavazásra kerül, úgy körülbelül bizonyos, hogy magyar szellemben fog eldöntetni. A magyar delegatusok egy emberig védeni fogják álláspontjukat, és meg lehetünk győződve, hogy az osztrák-delegációnak igen tekintélyes része is a magyar követelés javára fog szavazni.

Mi a többi vitapontokat illeti, melyek megbízható hírek szerint szintén közöszavazás útján fognának eldöntetni, ezekről ma még nem akarunk szólni, miután meg-eshetik, hogy időközben valamelyik fél szavazás nélkül is kapacitáltatja magát. Egy körülmény azonban mégis sajátos. A legelső delegationalis ülésszakon kívül eddig minden ülésszak alatt, mely Bécsben folyt le, közös szavazásra kelle a vitapontokat bocsátani, mi mindenfelől sok kellemetlen érzelmeket költött. Pesten ellenben még eddig sohasem volt szükséges az ultimatiót alkalmazni, a néha nagyon divergáló nézetek mindig békés uton kiegyezhettek. mivel azután sok kellemetlenség ki lett kerülve. Ugyátszik, Pestnek békítőbb légköre van, mint Bécsnek. Talán az osztrák alkotmány-vizsály is kedvezőbb megoldásra találna, ha a bécsi urak látogatásaikkal gyakrabban tisztelnék meg hazánkat s itt a politikát gyakorlatilag is elsajátítanák.

P e s t, július 7.

(?) A közjegyzői rendtartás tárgyában össze-hívott enquete ma folytatta tárgyalásait és elvégezte a közjegyzők szervezetről szóló fejezetet.

Hosszabb vitára adott alkalmat, vajjon a királyi törvényszék, vagy pedig a miniszterium hatáskörébe tartozik-e: azon kérvények felett határozni, melyek a közjegyzői állomások elfoglalásának határideje tekintetében beérkezhetnek. A szakbizottság a királyi főtörvényszékeket nyilatkoztatta ez iránt illetékeseknek.

A királyi közjegyzőség pályázat általi betöltése nem változtatott.

Azon megszorítás, mely szerint közjegyző ne-gyedizigleni oldalakon ügyeiben nem járhat el, csak harmadizigleni rokonaira nézve hagyatott fenn.

A közjegyzőség elfoglalására vonatkozó 9-§-ig formulázott: A közjegyző tartozik kinevezési oklevele vétele után 3 hó alatt a szabályszerű biztosítékot kimutatni; ennek igazolása után azon elsőfoku királyi törvényszéknél, melynek kerületében székhelye van, a hivatalos esküt letenni, végre az eskü letétele után irodáját megnyitni és erről az illető királyi törvényszéket írásban értesíteni. A törvényszék az eskü letételéről jegyzőkönyvet vesz fel, és a kinevezési oklevelen bizonyítványt ad. Azon időpontot pedig, melyben irodáját a közjegyző megnyitotta, a hivatalos lapban s a körülményekhez képest a vidék közlönyeiben is a közjegyző költségén közzétenni tartozik.

A biztosíték iránti érdemleges határozat holnapra halasztott.

Viddin, (Bolgárszágban) július 6.

Mindenek előtt azon hirt kell megczáfolnom, mely a lapokat végigjárta, miszerint a Szulina vidékén a fekete-himlő kiütött volna. E borzasztónak festett járványról elterjedt hírből mi sem igaz. Az egészet saját értékére leszállítandó, azt állíthatjuk, miszerint a keleti fajoknál, ha egyes eset felmerül is, — mint nálunk nagy és tartós melegeben egyes cholera-esetek előfordulni szoktak, — azt járváynak mondani egyáltalában nem lehet!

A viddini cs. és kir. consulat, melynek irodájában e levelet ma írjuk, e betegség kiütéséről eddig egy hivatalos tudósítást nem kapott, sem nem küldött. A Szulina és Galatz vidékéről ide naponként érkező utasok és hajótisztek a fekete himlő kiütéséről mitsem tudnak, bár fennebbi né-

zetünkkel öszhangzólag, az egyes esetek lehetőségét nem tagadhatják.

Viddin oly terjedelmes vár a Duna mellett közvetlenül, hogy sokkal terjedelmesebb, mint a temesvári vár. Hét kapuval bir. A vár és város körülbelül 30 ezer lakóval bir. Ezt előrebocsátva, ki hinné el a lapok olvasói közül, miszerint Viddinben egyetlen font marhahús sem kapható!.. A város is vár, igen terjedelmes ugyan, de azért egyetlen fuvaros vagy hintó nem látható. Az itteni népség, az étkezést illetőleg igen kevéssel megelégszik. Jelenleg Viddinben csirke és juhhussal, hal és főzelékkel élnek. Vizen kívül más italt az itt lakók kevéssé ismernek. A magyarországi sör a legkelendőbb, de borainknak híre sincs, pedig igen kár, hogy itt lábra nem kaphat. Igaz, hogy a töröknek tiltva van a borivás, de lakik itt az idegeneken kívül 15 ezer keresztény is. Ezekkel jó volna borainkat megizeltetni. Ez reánk nézve jó kereskedelmi ág volna.

Itt a finomabb boroknak nyoma sincsen, de fehér bor sem kapható, hanem rendszeren a bolgári veres bort találjuk. Már ezekből kitűnik, hogy miután itt magánházaknál bor nem szokott lenni, egy magyarországi falu is több bort fogyaszt, mint ezen terjedelmes és nagy város. De ki fogná azt elhinni, hogy ily városban a fehér s ütemény ismeretlen. Kedves magyar atyámfiai! itt csakis a gazdálkodásnak, takarékoskodásnak élnek az emberek, és keveset fogyasztanak. Jó lesz elmékednünk e felett. — Itt husz ember sem eszik fehér kávéval, mert zsemle s kifli nem létező, a tej ismeretlen tápszer, fekete-kávé pedig minden zugban lévő, naponként tízszer is megkínáltatunk vele. A fekete-kávé már korán reggel gyomororósiúnek adatik, de naponként többször annál szükségesebb, mert lapályos, iszapos vidéken a gyümölcs és főzelékek mellet csakis ellenhatással lehet.

Aki a jó bort vagy jó vizet megszokta és itt csak zavaros Dunavízzel kínálatik meg, az ugyan furesán érzi itt magát. No de még ez mind nem elég. Képzeltük el csak azt a meglepet, midőn az egész városban a redőknek nyoma sincsen. Az alakok csak is függönyökkel vannak ellátva a szobák éjjel nappal átmelegítve, ami fajta emberünk itt igen nyugtalanul alszik. Mi Magyarországon keveset nélkülözünk, jól élünk, de aranyaink, huzasaink saját országunkból kívándorolva, itt tanáznak. Papírpénzünk itt oly ismeretlen, mint a fehér holló.

A törökök és bolgárok, az iskolákkal nem igen törődnek. A 2000 főnyi zsidóságnak egy négy osztályu főleleli tanodáját meglátogattam. Iskolák nélkül senki sem boldogul: de a magukra hagyott zsidók külszágban is főleleli tanodával rendelkeznek, ott, hol a tulnyomó bennszülött török és bolgároknak alig van iskolájuk.

A magyar utazónak egyedüli utmutatója a Dunafejedelemségekben a multkor az „Alföld“-ben napvilágot látott „határörvidéki levelek“-ben említett „kézikönyv.“ — Tegnap a többi között a várparancsnokot meglátogatván, ez kinyilatkoztatta, hogy magyar létemre a fegyvertárt is kinyitattja számomra. Ezt már különös kedvezménynek lenni mondá török kisérőm, mivel szerb és román nyelvismereim segélyével beszélhettem, és általa a várparancsnokkal, ki eleinte franczia, német s egyéb nyelveken tett felszólításomra csak azt felelte: jokk-nem.

A fegyvertárban egyebek között, régi török és osztrák-magyar különféle német fegyvernemek és sisakon kívül, néhány régi, legalább 100 éves vagy 160 éves magyar kék sapkát, nemzeti zsinorral ellátott magyar csákokat láttam. A többi között egy osztrák zászlóra akadtam ezen felirattal:

C. VID. G. R. I. S. A. Ezen nagy betűk alatt koronával a kétféjű sas foglal helyet a közepén a sas alatt pedig 1731-ki évszám.

Tegnap délután a tatár-bolgár fajú vásárt szemlélgettük a város és vár falai között, hol nagy lóvásár is volt. Igen érdekes látvány. Európai egyén a vásáron látható nem volt. Ugyanott van a rendőrség épülete, melynek tetején egy négyyszögű, oldalról nyitott, de fedett tereméből a várost szemügyre vehettük. Gyönyörű kilátás a Balkán-hegy-

ség, a Duna és Oláhország felé, hola dombon fekvő Kalafat a tündöklő nap verőfényétől igen szépen megvilágítva, előnkbe tűnik.

A postahajó épen jelezte, a levelet ma kell feladnom, különben hétfőig itt hever. Ha íróasztal más városokban is fog rendelkezésemre lenni, nem fogom elmulasztani, habár elhamarkodva a török nyüzsgés között, uti leveleimet az „Alföld“-nek megküldeni.*)

Keleti.

*) Köszönettel fogadjuk

Szerk.

Mimódon lehet szegényebb községeknek iskolaépítésre pénzt szerezniök?...

S z é k u d v a r, jul. 6.

Ha minden iskolakötelezett mindenütt 6 évig rendszeren látogattja a tanodát, — amint kell is, hogy látogassa, — feltűnik, hogy még sok helyen nincs czélszerű iskola, mi elég arra, hogy a tanítók sikerre meghiusítsassék. Ugyanis szűk, alacsony, nyirkos, sötét kamarákban, hol átláthatlan por, gőz s bűz a tanoncokat úgy, mint a tanítót kábitja, sorvasztja, hová a betekintő szülők iértőznek erőszakolni magzataikat, hogyan lehetne csak várni is sikert? pedig ilyenek vannak ám még! Azért kell, hogy helyükbe mihamarabb építtessenek czélszerű tanodák.

De honnét a költség? kérdik az illetők; mert megjegyzendő, hogy ily nyomorú viskók többnyire oly helyeken szolgálnak iskola gyanánt, hol nincs buzgó gyám-ur, tehetőség jöttéve, hol — talán épen csak a jó iskola hiánya miatt — nagyobb-részt szegény a nép; tehát honnét a költség?

Ha nincs pénz, — hiszem, hogy nincs, — de van erő, használjuk fel ezt csak egy kis részben a közzóra annak idején okosan, és lesz pénz; a megszerzett pénzzel bánjunk okosan, lelkiismeretesen és lesz iskola! Ily formán:

A helység előljárói és értelmesei vegyék számba a községből biztosan kiállítható napszám-erőt, külön a férfiakét és külön a nőkét, hogy tudhassák: bizonyos időben mennyi munkát bírnak meg; világozitsák fel az egész lakosságot arról, hogy ők felsőbb parancs következtében az eddigi szűk és czélszerűtlen iskola helyett, hol gyermekeik naponta 5—6 óráig összezsufolva kevés haszonnal, testi épségük tetemes veszélyével kinlődnak, egy új, alkalmas tanodát szándékoznak építeni, és hogy e végre nem erszényüket, hanem annak idején csak egy két napszámukat fogják igénybe venni, minek hiányát, ha a maguk dolgát egy kissé szerényebben és naponként egy órával megtoldva végzik, egy hét alatt teljesen helyrehozzák, ezek után a rendről és pontos s ágról a végzendő munka körül maguk kezelve, forduljanak valamely földbirtokos urhoz, vállalkozni p. o. télen őlfavágást, nyáron kaszálást, aratást — a czélt megleltve, alig hiszem, hogy jövedelmező ily munkát ne kapnának, a nyert hasznót fordítsák az említett czélra, ha egy évi nem elég, folytassák több éven át addig, míg a kívánt összeg ki nem kerül.

Például: amely község ki bir állítani 100 aratót, letakaríthatna 2000 kereszt buzát, ebből nyerne arató-részt 200 keresztet, a nyomtató részét leszámlítva, körülbelül kapna 160 p. m. magot, mérőjét közép áron 3 frt számítva, kapna 480 forintot, a szalma megérne 40 forintot, és így kinekinek egynapi, könnyen helyreépíthető közmunkája után, lenne a községnek 520 forint nyeresége. Így jövedelmezne a kaszálás és gyűjtés, talán legjobban télen az őlfavágás.

Ébredjünk fel kedves falusi atyámfiai! tanuljuk meg, hogy éss és erő annyi mint kész pénz, dobjuk el a pulvinar diabolit, azaz az ördög vánkó-sát és munkálkodjunk összesített erővel valamit a közjóért, az áldást hintó iskoláért is, és meg fogjátok látni, mily könnyen épül az föl örömeitek, becsületetekre és gyermekeitek földi és örök jólétére.

G r u m a n n K á r o l y, népevelő.

A pesti lóvonatu vasutnak egy újabb áldozata.

Pest városának érdemdu főorvosa, a köztisztletben részesült Flór Ferencz nincs többé.

Ma reggel 8 és fél óraker gázoltatt agyon a pesti lovonatu vasuti társulatnak a városból kifelé tartó és sebesen hajtó kocsjá által, azon pillanatban, midőn a fiókkórház előtt a városba irányzott másik kocsi akaráván felülni, a vasuti sinben megbottlott és azon keresztül esett.

A mindent szétzúzók kerekék a nemeskeblű férfinak mellkasán mentek keresztül, a halál rögtön bekövetkezett, s mint ez a száj és orrüregből patakzó vér folyásból látszik, valószínűleg a mellkass nagyobb véredényeinek repedése folytán.

Nem tartozunk azok közé, kik különben idővös intézményeket azon okból kívánánk megtámadni, mert bármely részről fennforgó vigasztalan ság következtében veszélyessé válhatnak, nem is akarjuk szellőztetni idő előtt azon kérdést, vajon ki által okoztatott az elhunytak sajnos halála? De előttnak látjuk az időt, melyben, tekintettel a lóvonatu vasuti kocsik által előidézt számos balesetekre, a közönség legszentebb érdekeiben felszólalunk azon hiányok ellen, melyeknek elhárítása a veszélyt tetemesen csökkentvén, a fizető közönség által jogosan és sürgetőleg megkívánhatók:

1-ör. Kötőleztessenek a lóvonatu vasuti kocsik minden kanyarodó és népes helyeken lépésben közlekedni.

2-ör. Láttassanak el a lovak erősebb hangu csengőkkel, a kocsik pedig erősebb hangu trombitákkal.

3-ör. A vasuti sinek módosíttassanak olyformán, hogy azok a kövezetszínre feleltkine álljanak, ezek okozták ugy jelen, mint előbbi számos szerencsétlenséget, ezek teszik egyszersmind veszélyessé egyéb kocsiknak a vasuti sineken keresztül menését; alkottassanak tehát a sinek, mint azok Pécsben készültek, hol semmi kiállást nem észlelhetni.

4-er. Lóvonatu vasut meglehető jó kövezet nélkül örökös veszély, javíttassék tehát sürgetőleg és mindenütt a kövezett ott, hol a vasuti kocsik közlekednek.

5-ör. Ha már felszálló és álló helyek vannak kitűzve, ugy szigorúan büntetessenek azok, kik az álló helyeken meg nem állanak, hanem — mint azt mindennap látom — sebesen haladván, a felszállni kívánókat utánuk való futásra és ugrálásra kényszerítik.

6-ör: Semmi szín alatt se engedessék meg, hogy a lovonatu kocsik lassu ügétésnél — trabnál — sebesebben haladjanak.

7-er. A kocsikra ne vétsék fel több utas, mint mennyi ülőhely van; sikeresen eleje vétetik ez által az utközben folytonos fel- és leugrásból eredő veszélynek, és még azonfelül a zsebmetszők fényes keresete is jótékonyan csorbíttatik.

8-ör. Utasíttassék a társulat, hogy minden kocsiján oly félredobó készletet alkalmazzon, mely e kerék alá jutást lehetővé tenné.

Azt hiszem, kötelessége a hatóságoknak megkivánni a lóvonatu vasuti társulattól, hogy minden oly veszélyt, melynek elhárítása lehetséges, a közönségtől távol tartson, és azon meggyőződésben legyen, hogy ezt a társulat ugy a közbiztonság, mint saját érdekében szívesen megteendi akkor is, ha ennek folytán a dividenda néhány fillérrel talán kevesbedik is.

Pest. 1871. év július 7-én.

Dr. Grósz Lajos,
közegészségi tanácsos.

Orosz lapnyilatkozat Beust beszédéről.

Nem érdektelen, miután azon kedvező hangon tett nyilatkozatokat, melyekkel a német hivatalos lapok fogadták Beust mult szombati, a külpolitikai helyzetre vonatkozólag tartott beszédét, — megismertettük, felhozzunk itt azon fogadtatást, melyben az egy orosz lapnál részesült.

A nemzeti jellegű „Börsen Zeitung“ ugyanis Beust azon nyilatkozatára, miszerint a magyar-osztrák birodalom belügyeibe az orosz részről való beavatkozás nem fog türetni, kihívó

hangon a következő megjegyzést teszi: „Beust nagyon is sokat ad magára, midőn elképzei, hogy ő Oroszországnak valamit meg, vagy meg nem engedhet. Oroszországnak nemcsak joga van Ausztria belügyeibe avatkozni, hanem kötelessége is ezt tenni, ha szlávok ki nem elégítettnek.“

A nevezett lap meg van győződve arról, hogy a szláv népek Ausztria szétbomlását fogják előidézni, és ebben Oroszországnak segítségükre kell lennie. „Oroszország és Ausztria mindketten szláv birodalmak, és ha a szlávok Ausztriában ki nem elégítettnek, Oroszország akarva nem akarva bevonathatik a politikai constellatíóba, anélkül, hogy erre más okot kelljen keresnie.“ Továbbá: „Ha Oroszország diplomatiái uton ez osztrák kormányfőfiakat a szláv népek követelményeinek méltatására bírhatja, ezzel csak saját érdekeinek előmozdításá iránt tartozó kötelességét teljesíti.“

E nyilatkozatoknak, melyeket a „Börsen Zeitung“ egy óriási vezércikkben fejtetve, végelemzésben nem egyéb, mint igazítás, felbátorítása Ausztria szláv-eredetű népeinek az állam szétbomlasztására való törekvéseikre nézve, melyekben Oroszországra, mint biztos segítőre számíthatnak. Ezért azután a nevezett, más ehhez hasonló szellemű lapok, mint a „Golos“, a „Moskauer Ztg.“ nem győzik eléggé sürgetni a haderő szervezés mentől előbb leendő befejezését, hogy Oroszország messzeható tervei megvalósítására, mint a „Mosk. Ztg.“ akarja legalábbis két millió harcros felett rendelkezessék.

A népeknek rendszeresen üzött felhuzítása azután remélhetőleg megtermi majd a kedvező alkalmat, hogy az Ausztria belügyeibe avatkozásra türgyet lehessen találni.

Mi lenne azonban magából Oroszországból, ha az általa követett eljárás éle ómaga ellen fordulna, és a moskovitizmus járma alatt nyögő különféle néptörzsek mind szintén arra a gondolatra jönének, miszerint azon állam szétbomlasztását kell cézül kitűzniök, mely életérdekeiket oly kérelhetlenül pusztítja el.

A határörvidék s a szláv sajtó.

A határörvidék polgárosításának kérdése állandó tárgyat képezi a dél- és egyéb szláv lapok napirendjén. Mindennap és mindennap csak e tárgyról szólnak cikkeik, jelöl, hogy vagy még most is igen nagyon jó izgató eszköznek tartják, vagy nem képesek megbocsátani, hogy kezükből terveik ez emeltyije kihulló félben van. Andrassy gróf természetesen állandó leczkéket kap e jó külső és belföldi patriotáktól, kik a határörvidéki szép szálából egyebet is reménylettek még farangi, mint tüzelőt és kasza-kapa-nyelet.

Az újvidéki „Zastava“ m. hó 28 án kiadott számában többek közt így ír:

„A magyarok az uralkodó jogarát buzogány-nak használják, melylyel a többi népek fejét ütik, még pedig ugy, hogy föl sem jaidulhatnak az illetők, annyival kevésbé gondoskodhatnak sursukról, mert azonnal fölségárlást követnének el.“

A császári manifestumot bocsát ki ellenjegyzés nélkül, t. i. azon személy ellenjegyzése nélkül, kit felelősség alá lehetne vonni, ha valami jogtalanság követtetett el. Ily eljárással minden kritika életlét. Egyebiránt állítólagos alkotmányos országban nem ismerünk manifestumot, császári vagy királyi rendeleteket ellenjegyzés nélkül, kivált olyakat, melyek törvényhozási avagy adminisztratív, hadügyi és pénzügyi változásokra cé-

loznak. Előttünk az ilyen kibocsátványok vagy nem bírnak semmiféle törvényes érvénnyel, vagy pedig ép oly bírálat alá esnek, mint a többi alkotmányos uralkodói cselekvények.

Miért nem kérdeztetik meg a határörvidéki nép sorsa felől? Miért nem engedik a korona tanácsosai a grancsárok küldöttségét a császár s a király elé? A végvidékiek „loyalitása és hűsége“ csak tán megérdemelne annyit? Miért nem polgárosítatik az egész vidék?

A polgárosítás módja egyszer mindenkorra arról győz meg bennünket: hogy a szerb és horvát nemzet ezen birodalomban nem bír joggal, nem igazság-gal és törvényt, mert fölőtte az erőszak uralkodik; azért hát nemzet is a létező állapotot nem tekintheti másnak, mint tényleges állapotnak, melyet türi, míg türie kell.“ „Ausztria-Magyarország,“ területi épség, „alkotmány,“ „törvény“ — reánk nézve üres szavak.

Majd később ezeket írja: „A bácskai s a bánati grancsárok tartománygyűlést kérjenek, mely Pancsován ülésezn. Ezen gyűlés a határörvidék végleges felosztásáig oly természetű volna, mint a többi helyhatósági közgyűlések, s a végvidék felosztása esetére a felosztás módjáról és irányáról terjesztene ő felsége elé javaslatot. Kimondaná benne: hová tartozzék a végvidék román és szerb része; ez utóbbi nevezetesen Szerémséghez-e avagy Magyarországhoz; s ha ez utóbbihoz, mily föltételek mellett? Ez utóbbi esetben szóba hozatnék, hogy a végvidék, a Bács-megye és Bánság mai provinciális részeiből külön szerb. kerületek szerb jelentőséggel és nyelvvel szerveztessenek. Ezen és ily föltételek alatt kellene a végvidék mielőbbi felosztását sürgetni, mert a magyar katonai biztosság Temesvárt kegyetlenül fogja kinözni a népet és nyomni a végvidéket.“

Honnan tudja Miletits, hogy a temesvári katonai biztosság kegyetlenül „fogja“ kinözni a népet, az természetesen nincs megmondva.

A „Zastava“ egy másik cikke ugyanazon nappal így szól:

„Andrassy a határörvidék fölosztásának módjával túllepte azon kiegyezés határait is, melyt meg készítet, mert a kiegyezés szerint a horvát s szláv határörvidék Horvátország és Szlavonia kiegészítő részei; ennél fogva belkormányzata a horvát s szláv kormányt illeti meg; ha pedig az átmenetet illetőleg mégis szükség van átmeneti kormányra, avagy képviselőre, ennek a horvát bán indítványára, avagy legalább ellenjegyzése mellett kellene történnie: e helyett Rosenzweigot a magyar elnökmiszter s a horvát miniszter javaslatára és ellenjegyzése mellett nevezték ki. Azt sem tudtuk, hogy a horvát miniszternek bizonyos különleges, s a bántól önálló hatásköre van, még pedig azon tárgyakban, melyek az ország belügyeire vonatkoznak, s melyeket a kiegyezésnél fogva önálló belkormányzat illet meg, mint ép a jelen esetben: a határörvidéknél, mely Horvát és Szlavonországnak kiegészítő része. Mitéle csoda nem történik még Andrassy alatt a góg és önkény ezen megtestesílt képviselője az állami corruptió és demoralisatíó ezen érvénye alatt.

Ne higgye azonban Andrassy, hogy ha most az uralkodónak föltétlenségével minden sikerül neki, mindig ugy lesz; annyival kevésbé, hogy mindez tartós lesz. Tanu erre Rauch s kormányzata; eredménye: a horvát s szlavonországi választások.

Mi a tizenkettedik órában, az utolsó perczben,

ész épen olyan örökkévalóságot talál maga előtt, a milyt már maga mögött hagyott; épen olyan, mint Isten fogalma, melyet végesnek képzelni képtelenség; épen olyan, mint a kör, amely nem végződik sehol s melyet épen e tulajdonságáért mondanak a matematikusok a legkötelesebb vólnak.

Olyan tökéletesség nem képzelhető, melynek vége van; mert ahol véget találunk, ott még mindig keresünk valamit, ami túl van a végen is. — Ezért mondom, hogy Sándor barátunk tökéletesen kifejezte irántunk való igaz baráti érzelmének végtelenségét, mikor mondókáját nem végezte be. Kívánom is, hogy az a jó, azaz őszinte, az az igaz érzelm, mely bennünket most oly szép, kedves körré fűz össze, — ép ugy, mint Petőfi Sándor toastja — sehol, soha, semmi körülmény közt véget ne érjen közöttünk!“

... Kaczinzy Gábor, aki országszerte híres volt arról, hogy ahol felszólt, mint valami hangszere, ugy tudott játszani az emberi szív hurjain, aki elfacsarítá az ember szívét, s könnyeket csalt ki abból az egyik pillanatban, hogy a másikkban fölszárítsa azokat a legszilajabb kedv kacajra csiklandó napsugaraival: ez a Kaczinzy Gábor mondá e sorok örökjének, hogy a társaság hangulatának inkább megfelelő, kedélyesebb- elmésebb toasztot nem hallott soha.

Tör s Kálmán.

Egy bécsi leány története.

1852. decz. 4-én, midőn Napoleon államcsínyjének katonái az utczai torlaszharcot vívták a köztársasági nép ellen: Favre Gyula a nagyopera bejáratánál állt, s látta, hogy ott egy bevett torlasznál mint szurtak le egy fiatal embert, ki 17 éves lehetett. A harc elvonult onnan, s nemsokára egy hat éves lányka szaladt az elesett ifjúhoz, ott leterdelt s imádkozott. Favret meghát a látvány, odament a leánykához, mondván: „Jőjj, kicsinyem, te nem vagy ide való!“ A lányka azt felelé: Itt kell maradnom, mert bátyám alszik, s én mellette leszek, hogy rossz emberek ne bántsák.“ E naivság megindította a golyó és vérzapor közt. „Hogy hívnak gyermekem?“ „Meyer Rózának.“ „Alig mondtaki e nevet, bomba esett a helyre, hol az imént Favre állt, ki ha nem siet a lánykához: okvetlenül halál fia. Elvezető a lánykát azután lakására, hol megtudta, hogy atyját: a német születési Meyer Pált az nap szintén elfogták, anyja nem rég halt

*) A „Figyelő“-ből.

a közös szabadság érdekében szívesebben vennők, ha a magyarok észre tértének s Andrassyt vagy maguk megbuktatnák, vagy pedig az igazság s a jog utjára terelnék; mert ha a szerb s a horvát nemzet lesz kényszerülve Andrassyt megbuktatni, sámsónilag kell majd cselekednie és eljárnia s Andrassyval az államépületet is romba dönti.

Amivel pedig a „Pesti Napló“ fenyegetőzik, hogy t. i. Magyarország, ha a horvátok a meglevő kiegyezéssel nem lesznek megelégedve, Szlavoniát is magához csatolja, tudja meg, hogy az ut Szlavoniába Bácskán és Bánáton, a Dunán és Dráván vezet keresztül, ha tehát a magyaroknak tetszik az 1848. évet megújítani, ezt a szerbek és horvátok nem fogják ellenezni, mert ugy sincesemmi elveszteni valójuk, a magyaroknak pedig csak egy Mohács-Világos kell még szatán végük van!“

A belgrádi szerb lapok véleménye igen szétágazik ez ügyben; így a félhivatalos „Jedinsztvo“ konstatálja, hogy a határörvidék a polgárosítással — miután a vidékiek még meg sem is kérdeztettek, nem lehet megelégedve, ezért hát a legnagyobb rosszalással fogadja a polgárosítás egész actusát.

Ellenben a „Vidovdan“ bécsi levelezője a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik róla. Örül, hogy az ottani nép saját nyelvéhez jut, s ügyei horvát nyelven fognak vitetni, s nem idegen nyelven, mint eddig.

A grancsárok oly jogokat nyernek, melyeket eddig még nem élveztek. Az anomália egyszer már véget ér; s az illetők be fogják látni, hogy azok, akik a polgárosítást eszközleik, sokkal inkább fogták föl és érték meg a végvidék érdekeit és föladatait, mint elleneseik; belátják majd, hogy minden, érdekeik előmozdításáért történik, s jóllétük emelésére czéloz.

Az orosz lapok hangján érzik, hogy egy államuk készül elveszni.

„Gróf Andrassy, írja a pétervári „Golos“ jelentékeny diadalt aratott, mert tudta a határvidéki kérdést a magyar érdekek szellemében megoldani.

A bánati határörvidék Magyarországhoz közvetlen kapcsolása a magyar politikára nézve szívfölt fontos. Az ezen területen lakó szerbek és románok aránytalanul nagyobb gyűlölet tanúsítanak a magyar elem iránt, mint a horvátok, illyrek és szlovénok; a magyar kormány tehát, midőn a két előbb nevezett népfajta maga közvetlen hatalmának vetette alá, ezáltal csak erős biztosítékra tett szert, hogy az ottani szlávok combinált lázadás az 1848-ik évi mérvekben nem ismételtető.

Az óhíti szerbek és románok egyrészt, és a r. katolikus horvátok és illyrek között a nemzeti ellentét, két különböző közigazgatási középpont-hoz való tartozásuk folytán, idővel oly mértékben fog fokoztatni, hogy combinált cselekvésük Magyarország ellen lehetetlenné válik.

A magyar sajtó örömmnyilatkozatokra fakad, hogy a határörök számára a szabad élet korszaka nyílik meg.

Mi azonban, folytatja az orosz lap, art tartjuk, hogy a határörök helyzete a szabadság tekintetében rosszabb lesz az eddigénél. A katonai burocratikus rendszer reájok nézve terhes volt, de ezen rendszer tisztelte a törvényt, s a lakosság személyes szabadságának fejlesztésére képesebb volt, mint a magyar megyei basák önkénye.

Átalában a czélba vett reformok ahatárörök, esküdt ellenségeiknek — a magyaroknak szolgálatják, ki, s ök mit sem nyernek, ha katonatisztek,

meg s bátyja is elesett. Morny, az államcsiny belügyére azonban szabadon bocsátá Meyert, noha fegyverrel kezében fogták el egy torlaszon. A kiszabadult azonnal sietett lánya megmentéséért köszönetet mondani Favrennek, kinek még azon éjjelen futnia kellett Párisból. 1858-ban tért vissza hovába, hol képviselőnek választák. Akkor tudta meg, hogy miért bocsáták szabadon Meyert, ki 1849-ben vándorolt ki Bécsből, köztársasági lapok munkatársára lett s a torlaszokon harczolt. Elbocsáták, mivel — a de portatiót kikerülendő — eladta magát a császárságnak, melynek érdekében utóbb sok rüpi-írat készített. Midőn Favre 1858-ban Párisba visszatért: Meyer fölkereste őt lányával. De Favre csak a leányt fogadta el, kinek vidám lényét nagyon megkedvelte, ugy hogy azután is fölkereste gyakran, s örült vidor társaságának. E lányt 1861-ben egy derék fiatal tiszt: Loromé Armand vette nőül, ki Forey tábornokkal Mexikóba ment. A mexikói háborút — tudva van — csupán a francia nép szórakoztatása végett indíták, hasznátalanul pazarolva a polgárok vérét és pénzét. A szabadvölök haragudtak érte, Meyer és Cassagnac pedig rüpi-íratokat csináltak mellette, csálva a népet. A mexikói harczban Meyer Róza is — fájdalom! — áldozatul esett. Férfjét követve, Orizaba felé tett menetben sárgalázban halt meg 1863. jan. 15-én, s egy fenyő árnyában temették el, Favret igen elszomorítá e vidám fiatal nő halála, ki neki emléklül egy írott naplót küldte, e czímmel: „Franciáország tul az oceánon.“ Midőn Favre egy hómulva a képviselőházban olydesen támadta meg a mexikói vállalatot, mindenki csodálkozott, hogy honnan vette a sok részletes adatot. Megemlékeztek Meyer Rózával való ismeretségére, s atyját vették gyauaba. Meyer nem sokára el is tűnt nyomtalanul, s csak egy később talált hullában ismertek rá. Favre kérdést tett a képviselőházban eltűnése miatt, de Billaut miniszter üres phrázisokkal felelt rá. Favre csak később jutott egy eliskaszott levél birtokába, melyet Meyer hozzá irt fogságából, elmondva neki, hogy vádolják, mintha ő szolgáltatva volna neki a mexikói adatokat (melyeket pedig Favre a nő naplójából merített), mentve magát, hogy tollát nem pénzért, hanem lánya fönntarthatásáért adta el, s panaszkodik, hogy lánya és saját sorsában mennyire utolérta a Nemezis. — Meyer Róza férje jelenleg a Jules Favre titkára, s maig is gyakran emlegetik a vidor bécsi lányt, kinek beszédes ajka örökre néma, s ki nem is sejté soha, hogy halála után mily fontos szerepe lesz Franciaország történetében.

idegen magyar hivatalnokok fognak fölöttük uralkodni.

A „Birzevyja Vjedomosztij” hasonló értelemben nyilatkozván, szintén elismeri, hogy a határőrvidék polgárosítása ügyében a bécsi minisztériummal szemközt a magyar politika győzött, de figyelmezteti a magyarokat, hogy ezen győzelem miatt csak akkor örüljenek, ha a reformok keresztülvitele ellenállás és vérontás nélkül megy végbe.

Mig az egész határőrvidék meg nem semmisítették, — szól az orosz lap — addig gróf Andrássy nem lesz képes „nagy” magyar politikát üzni, mert az ut Keletre a vitéz szláv határőrök se-regén keresztül visz, mely őt eddig összes szándékaiban és terveiben akadályozta.

A veszély még elhárítva sincsen. A „Pesti Napló” (?) fenyegeti a horvátokat Szlavóniának Magyarországra bekebelezésével.

A magyar sajtó ezen szemtelensége a határ-őrvidéken a kryvostiai eseményeket idézheti elő. Ha a magyarok megkísérik az „akasztófa-rendszert” behozni, a zivatar kitörése elkerülhetlen.

A titkos szavazás kérdése Angliában.

A napokban tett le Gladstone a ház asztalára egy új törvényjavaslatot, a ballot-bílt, mely a választásoknál a titkos szavazást hozza be.

Ez a bill próbaköve a demotacia jövőjének Angliában. Ha a javaslat törvényynyé válik, akkor el lehet mondani, hogy a radicalismus kipasztithatatlan gyökeret vert Albion földjén. És pedig nemcsak a conservatívek, hanem a liberálisok közül is sokan megtámadják ezt a bílt. Maga John Stuart Mill ellenzi a titkos szavazás behozatalát. Sőt Gladstone is csak a mult évben változtatta meg nézetét. Eddig mindig azt hangoztatta, hogy a polgár, midőn szavaz, polgári kötelességét teljesíti s a választónak ép oly kevéssé lehet megengedni, hogy szavazatát titkon nyújtsa be, mint a hogy a bíró nem ítéltet Angliában indokolás nélkül.

A radicalis párt jelentékeny töredéke igazat adott e tekintetben Gladstonenak arra utalván, hogy az angol alkotmány szelleme az önkormányzat elvében gyökerezik, s hogy minden egyes polgárnak nemcsak joga, hanem egyszersmind kötelessége is önkormányzati jogát személyesen és nyilvánosan gyakorolni.

A ballot-párt azonban 4 év óta folyton növekedett, s ha nem is tudta keresztülvinni 1832-ben, hogy a parlamenti képviselők választási titkos szavazás útján történjék, kivitte azt, hogy az elvet lassankint minden nagyobb város magáévé tette s a municipális választásoknál gyakorlatilag alkalmazta.

Végre maga Gladstone is meggyőződött, hogy sok választó csak akkor szavaz reactionarius jöltek ellen, ha függési viszonyánál fogva nincs kénytelenítve votumát nevének megjelölésével egy könyvbe vezetni, hanem egyszerűen beledobja azt egy urnába.

Egy bizottság aztán bőven ki is fejtette, hogy a választásnál eddig előfordult visszaélések csak ugy szüntethetők meg, ha a titkos szavazás lesz foganatba véve. Gladstone a parlament elé terjesztette a bizottság munkálatát, s egyszersmind bevallotta őszintén, hogy tévedett, midőn a titkos szavazást oly hévvel ellenezte. Kifejtette, hogy eddig azért lehetett a nyilvános szavazást igazolni, mert az általános szavazati jog nem volt megállapítva. A legutóbbi reformbill azonban e nagy elvet kimondván, a szavazás megszűnt kötelesség lenni, melyet nyilvánosan kell gyakorolni, mihelyt nincs többé nem-szavazó, akiért kelljen a választónak szavazni.

Ezellen azt hozták fel a tulsó oldalról, hogy az általános szavazati jog még nem ment fel azon felelősség alól, melylyel a társadalom minden tagja tartozik polgártársainak. Azt is kimutatták a nyilvános szavazás emberei, hogy a titkos szavazás több gyarmatban, névszerint Tasmaniában nem volt képes megakadályozni a választók megvesztegetését.

A titkos szavazás pártja azonban nagy mértékben szaporodott egy kísérlet által, mely egy pár évvel ezelőtt Manchesterben történt meg. Parlamenti tagot kellett választani s a szabadelvű párt nem tudott megegyezni két jölterre nézve: Ernest Jones és Milner Gibson forogtak kérdésben. Ezen egyetlenség a toryk malmára hajította a vizet. De a liberálisok találtak utat és módot a conservatívek örömet rövid időre szabni: próba-választást csináltak s pedig titkos szavazással. A kísérlet igen jól ütött ki. Jones nyerte meg a többséget, mire Gibson választói meghajoltak, s egytől egyig Jones mellett szavaztak.

Még egy eset adott elő magát, mely a titkos szavazási elvnek szerzett számos proselytát. Walesben történt, hogy a legutóbbi választások alkalmával a bérlok ácsaptak a liberálisok táborába s ez azt eredményezte, hogy 18 liberális s csak 14 tory választatott meg — ami eddig hallatlan volt, mert a nagybirtokosok és bérlok 1863-ig quasi politikai foederalismust alkottak a conservatív érdekek megóvására. 1868 ban azonban a vallási kérdés válaszfalat emelt a tulajdonosok és bérlok közt s ez szülte aztán azt, hogy a választók nem a toryk részére ütöttek ki. A nagy birtokosok ezt azzal boszulták meg, hogy bérloiknek fölmondtak. Egyik bérlo bánatában halt meg, és a landlord boszuját a tehetetlen özvegygyel is érezte. Ezen események kétségen kívül helyezték, hogy a bérlok osztálya csak a titkos szavazás által biztosítható. Az angol közvélemény tehát elő van készítve e kérdésben, s most már nem marad egyéb hátra, mint a bílt törvény erejére emelni.

Legujabb

London, jul. 7. A mai lapok jelentik, hogy az amiensi porosz parancsnok ostromállapotot rendelt el, mert egy német katona gyilkosát nem lehetett felfedezni.

Marsaille, jul. 7. Algirban számos kabyli törzs meghódolt. A fölkelőknek 3 kiválóbb vezére megadta magát. Reménylik, hogy a felkelést Algir tartományban rövid időn elnyomhatadják. Cons-

tantine tartományban bajosabban megy a felkelés legyőzése.

Versailles, jul. 6. A nemzetgyűlésben a hirlapok régebbi biztosítékára vonatkozólag ki-nyilatkozatát a pénzügyminiszter, hogy azok egy hónap alatt vissza fognak téríttetni, minthogy a kincstár helyzete a visszafizetést könyvévé teszi. A parlamenti kezdeményező bizottság azt javasolja, hogy Chaubertnek azon indítványá, mely az utleveleket és tartózkodási jegyeket meg akarja adóztatni, ne vétessék figyelembe.

Favre — Chaubert beszédére válaszulva — azt mondja, hogy az utlevelek helyreállítása nemzeti szükség volt; de a kormány azon van, hogy ezen rendszabály szigorát enyhítse és a közlekedést Franciaországban könnyítse. Favre czéltalannak tartja Chaubert indítványát ugy, amint ő azt végrehajtani kívánja. Favre azt mondja, hogy fel van ingerülve a miatt, hogy Caubert a Párisba jövő angolok felett tréfákat üz; kik pedig azért jönnek, hogy lássák romjainkat és nyomorunkat Párisban.

Favre válaszol arra, hogy nem volna joga bárkinek is kéjvonatokkal látogatást tenni. Ezen kéjvonatok pedig élelmiszerekkel szállítanak. Az angolok, kik Páris romjait meglátogatják, látni fogják a nagy és nemeslelkű törekvéseket, melyek a romok gyors felépítésére irányozvák.

Chaubert mintegy keresztes háborút indítványozott Németország ellen. Favret kínosan érinti a jelen pillanatban az indítvány, midőn az ország egy része idegen járom alatt van. Most hamar elkezdhetnének vizsályok; már pedig kötelességünk, azokat kerülni.

Favre fájlalja Chaubert szavait, melyek igen fájdalmas következményeket vonhatnak maguk után. Ha mi a megszálló seregtől fegyelmet kívánunk, a czivódásokra való ürügyeket is kerülnünk kell.

Ujdonságok.

— Az első erdélyi vasut üzletvezetőségétől a következő értesítést vettük: Az áradás által előidézett megrongáltatás miatt a közlekedés a zám-, károly-felhérvár- és piski-petrozsényi vonalon, az ut teljes helyreállításáig beszüntettetik; és az arad-zámi vonalon a személy-, podgyász- és gyors mátha-szállítás csak egyszer fog naponkint történni, ellenben a helyi tehok szállítása a zám-aradi vonalon a szállítói eszközök mennyiségéhez képest, továbbra is megmarad. — F. hó 8-tól kezdve tehát Arad és Zám közt csakis a 3. és 4. sz. vegyes vonatok fognak közlekedni.

* Freund Károly, az erdélyi vaspályatársulat igazgatójának, a közlekedés terén szerzett jelentékeny érdemei elismerésül a harmad-osztályú vaskoronarend díjmentesen adományoztatott.

* Két magyar tanuló francia fogóságban. Egy párisi magánlevélből, — írja az „Ellenőr” — értesülünk, hogy a magyar születésű György G y ö r g y, ki két év óta Párisban az „école des ponts et chaussées” hallgatója volt, s kiről közelebbi tárcának „Gy. . . .” jegy alatt szolott, még mindig fogóságban van, s hozzá talán már valamelyik francia coloniába szállítatott. Egy rá tukmált idegen név alatt fogták el, s így teljesen ártatlanul szenved. Az osztrák-magyar követtség lépései sikertelenek voltak, miután a fogolycsapatok egymásután gyorsan helyeztettek át, s Györök már Brestben volt egy „Aube” nevű hajón, mielőtt csak a katonai hatóság megtalálta volna. Kivüle egy másik magyar is a foglyok közt van: Sztróka y nevű, kinek egy rajzónál irt levele kéje eljutott a követtséghez. Jogi tanulmányokkal foglalkozott Párisban. Sajnos, hogy kiszabadításuk nem sikerült. Az államok tekintélyét az ily esetek határozzák meg. Az angol követtségnek rögtön kiadtak minden reclamált angol alattvalót, s miután ez a mi követtségünknek nem sikerült, a közös külügyminisztériumnak lenne kötelessége, az állam tekintélyének megóvása tekintetéből, megtenni a szükséges lépéseket. Reméljük, hogy e sorok olvasása után kormányunk részéről nem fog elmaradni a közös külügyminisztérium kellő figyelemztetése.

— „Der Urwähler” című igen elterjedt bécsi lap, mely az alsó-ausztriai községek közlényeiül vallva magát, népies irányban van tartva, egy julius 5-ről keltezett vezércikkben, a lajtántuli hangulatot igen jellemző e nyilatkozatot teszi: „Előbb (minthogy a szlávok kerüljenek uralomra a németek felett) megtörténhetik, hogy a Lajtánin neni Magyarországgal egyesíttessék. E módon a csak türt dualismuss megszüntetettnek, és a monarchia sulypontja jogilag is, mint az tényleg már csak ugyan van, az egyesült Pest-Budára tétetnék át. Mint ausztriaiak — sőt mint német-ausztriaiak is, — hogy a német meghasonlás véget érjen, e „megoldás”-sal megelégedhetnénk”. — Nekünk természetesen még kevesebb kifogásunk volna ez ellen.

* A helybeli honvédegyelet elnökségéhez következő felszólítás érkezett: Tisztelettel kérem a még 1868-ik évben alólrít által bizományba, illetőleg eladás végett beküldött 20 darab „Beniczky Lajos” arazképért, melynek darabja 50 krjával, tévén összesen 10 firtot, nekem még f. évi júliusban beküldeni, vagy a netán eladatlan példányokat postán visszaszár-maztatni. — Miután t ö b b s z ö r i felkérésemnek sikere nem volt, kénytelen leszek ezen újabb felszólításom tekintetbe nem vételénél, az ügyet egy erre a czélra életbeleppt társulatnak beincas-sálás végett átadni sat. Bartalits Imre, pesti könyvnyomdatulajdonos és kiadó. — Föl-kéretnek a honvédegylet t. tagjai, hogy aki közü-lük e tárgyban némi fölvilágosítást tud adni, szíveskedjék azt D á n i e l Béla alelnök urnál meg-tetni, nehogy e kényes ügy az egylet becsülete rovására kellemetlenségeket vonjon maga után.

* Gyulailevelezőnk írja: Nálunk az emberek vizbe fulása napirenden van; így legközelebb is városunk belterületén egy fiatal asszony és egy takács-inas fult a Körösbe, — ezek keresé-se alkalmával két asszony és egy férfi-hulla véte-

tett ki a vizből. — Az egyik asszony két kised gyermeket karjaival anyai keblére zárva, találat-tott, — öltözéke arról tanuskodott, hogy egyedül a fürdési szándék vezette a Körös vizébe, — hol gyermekeivel együtt korai sírját lel. Az inas hullája egy társaság által, — mely a Körösön csol-nakázott — találatott meg. — Follinus ur Lend-vayné asszonyt egy pár vendégszerepre meg-nyerte; — a „Lowoodi árva” című darabban fog először fellépni.

* Hány ujság van Magyarországon? A „Posta Közlöny” kimutatása sze-rint magyar nyelven megjelent Magyarországon összesen 16 napilap (kettő kétszer naponkint), 106 heti lap és 53 havi írat összesen 176. — Vala-mennyinek együtt összesen 136,700 előfizetője van s ennyi példányban megy szét az országban (nem tudjuk, hogy a hirlapok azon előfizetői, kiknek példányai nem jutnak a postára, szintén benne van-nak-e ezen számban?) — Német nyelven meg-jelen Magyarországon napilap 15, hetilap 60, havi 8. összesen 83. — Összes előfizetőik száma 97,800. — Szláv nyelven megjelent napilap 2, heti 31, havi 15, összesen 48: Összes előfizetőik száma 30,950. — Róman nyelven megjelent 11 lap ös-zsesen 7800 előfizetővel. — Olasz nyelven 3 lap, 2200 előfizetővel. — Latin nyelven is jelenik meg lap (Fasciculi ecclesiastici) Budán, de annak alig van előfizetője. — Valamennyi lap összes elő-fizetőinek száma 275,450. — Ugyane kimutatás a lapok belmunkatársainak számát is tartalmazza. E szerint lenne a magyar lapoknak összesen 303, a németekének 143, a szlávokénak 66, a románokénak 17, az olaszokénak 4 és a latinak 1 mun-katársa. Az ex professo hirlapírók összes száma en-nélfogva 534.

* A stuttgarti „Allg. Illust. Zeitung”, XII. száma következő humorisztikus cikket hoz: A párisi Commune legujabb törvényei 1. §. Min-denki, ki inget vált gyanus és royalista. 2. §. Gya-nus, ki írni olvasni tud s ennek folytán tiszti vagy bármely felelősséggel járó hivatalra alkalmatlan. 3. §. A vagyonosság bűn, mely csak gyors szét-osztás által engesztelhető ki. 4. §. A miniszterek mindegyike 3 franc és 25 centime-nyi fizetést kap, melyből 75 centime-ot a köztársaság nemzeti le-vesosztó intézetének enged át. 5. §. Azon generá-lis, ki legyőztetik, vagy a leggyőzhetlen nemzetőrsé-get oly helyre vezeti, hol az ellenség golyóinak ki-téve van — a nép ítélete alá kerül és lámpára akasztatik. 6. §. A szabadság általános. Mindenki azt teszi, mire képes.

* Tizen négy éves Don Juan. Debreczenben egy kereskedésben alkalmazásban volt gyakornok — egy 14 éves ifju — nagyon korán hozzáfogott a szerelmi ábrándozáshoz. Hogy Dulcine-áját — egy bukott angyal — minél szo-rosabban fűzhesse énjéhez, nem tartotta lelki-ismeretlen dolognak a boltból időnként egy kis pénztr requirálni, melyet kiválasztottjára pazarolt el. E titkos úrkérdést már jó idő óta gyakorolá, midőn közelebb egy nagyobb fogást kísérelt meg. Főnöke egy 85 forinttal terhelt levelet küldött ál-tala a postára; a szerelmes praktikáns azonban a pénzt zsebre tette s leszállván az „alvilág”-ba, két napig bujdosott s ábrándázott. Főnöke jelentést tevén a rendőrségnek, Kovács negyedes keresésére indult, kicsakhamar el is csípte a fiatal Don Juant. A történet még azon érdekes részletekkel is bir, hogy a fiatal kalmár, midőn ezen 85 forintot is el-feeszerelte, pisztolt vásárolt s meg akará magát löni. Nagyon természetes, hogy a bucsuzó sem ma-radhatott el; kedveséhez egy szerelmi ömlengé-sektől tuláradt bucsuzót írt tárczájába, melyben többek közt felemliti, hogy ifju lelke az oly nagy-szerű tapasztalásoktól, mik egy 36 éves égyénnél is ritkák, megtört s azért hagyja itt ez árnyékvilágot. A merész elhatározást azonban fiatal nem hajthatta végre, mert elcsipített s a prózai dolog-házba jutott az óhajtott tululág helyett.

* Az orosz hadsereg létszáma. A „Narodni Listy” orosz lapok nyomán közli, hogy az orosz haderő — az uj szervezés folytán — béke idején 700,000, háboru idején pedig 2,100,000 emberből fog állani.

* A rákfene ellen való orvosság. Ramsay Wing az Egyesült államok ecuadori követe-je-lenti, hogy a rákfene ellen való orvosság a cunde-ranga nevű növényben fölfedeztetett. Egy szolgá-ló — mond jelenében — rákfeneben szenvedő fér-jét meg akarta mérgezni, s ama nagy mértékben mérget tartalmazó fa kérget megfőzte. A beteg ahelyett, hogy meghalt volna, egészen meggyógyult és a gyógyszer így módon föl lett fűdőzve. Orvosa-inknak figyelmébe ajánljuk e körülményt.

Meghívás

Az aradi „Ált. munkásegylet” tagjai, a mult vasárnap összejött közgyűlésben megkezdett tárgyalások folytatása s befejezésére jövő vasárnap, azaz folyó hó 16-án d. u. 4 órára az egylet helyi-ségében megjelenni azon figyelemztetéssel hivat-nak fel, hogy ez alkalommal az egylet jövőjét il-lető fontos határozatok fognak hozatni.

Az elnökség.

Beküldetett.

Az aradi ipar és népbank (irodai helyisége fűtő, városház utca-sarkán) a

takaréktári betételeket

tekintetnélkül, azoknak összegére vagy felmon-dási idejére

6 (hat) százalékkal

kamatoztatja.

Elfogad továbbá betételeket folyó számlára előnyös feltételek és lehető legrövidebb felmondási idő mellett.

Leszámitol naponta piaczi váltókat és telepít-vényeket, leszállított kamatláb mellett.

Ércpénzek és értékpapírok vásárlása és el-adása, mérsékelt díj mellett eszközöltetik, ugy-szintén minden tőzsdei üzlet pontosan és jutányo-san teljesítettik.

Az intézet hitel tulajdonosi-egyletében való be-jelentések naponta elfogadtatnak. 397—2*

Hetiszemle a terményüzletről.

Arad, jul. 8.

(Kohn Gyulától.) Időjárás. A meleg időt a lefolyt hét elején, közepe felé eső és hideg váltotta fel, mi a már kilátásban levő aratást né-mileg ismét megakadályoztatta.

Gabnaüzlet. A külföldi piacok állása e héten lényeges változásokon ment keresztül, a mennyiben az ottani, nagyobb részt kedvező aratási kilátások miatt az irányzat folytonos áresökkené-sel volt összekötve, ami piacunkra nézve a vétel-kedvet megcsorbitotta és határozott lanyhaságot idézett elő. A kínálat mindezek dacára az egész héten át gyenge volt, a honnan is ered, hogy a for-galom korlátozott maradt.

Buzában csekély üzlet fordult elő, a mal-mok tartózkodása folytán kisebb részletek a fo-ggyasztásra adtak el, — ma szintén 600 vámmá-zsa 84 fns 5 frt 55 kr.-ral kelt el, a keményítő-gyárba szállítva.

Kukoricában a kereslet Erdély ré-szére tegnapig élénken mutatkozott, holott ma ideiglenesen beszüntnek látszik és nagyobb kiná-lat miatt lanyha, változatlan árak mellett.

Repce, mint retek- és káposzta faj, a hét elején keresett volt, jobb árak mellett kelt el, a közepe felé lanyhult és árában csökken.

A többi czikkek majdnem forgalom nélkü-liek, csak ritkán fordulnak kisebb vételek elő.

Ma következő árakat jegyzünk:

Buza 82 fontos 5 frt 10, 5 frt 15 kr. 83 fns 5 frt 25—30. 84 fns 5 frt 40, 5 frt 50.

Róz s névleg 3 frt — 3 frt 10.

Árpa névleg 70 font 2 frt 10, 2 frt 20.

Kukorica 1-ső rendű 3 frt 30, 3 frt 35 krajczár.

Zab 100 bécsi fontonként 3 frt 80, 3 frt 90 krajczár.

Káposztarepce 150 bécsi font 13—13 és egy negyed frt.

Retekrepce 150 bécsi font 12 és fél 12 és háromnegyed frt.

Szeszben a lefolyt héten a forgalom cse-kély lévén, nagyobb részt a fogyasztásra szorítko-zott, az ár változatlan maradt, 53—53 és fél kr-ral fokónként hordóstól.

Az „aradi Lloyd”-társulat árjegyzései

julius 8-dikáról:

Buza 82 fns 5 frt 5—5 frt 10 kr. 83 fns 5 frt 25 — 5 frt 30 kr. 84 fns 5 frt 40 — 5 frt 45 kr. — Róz s 80 fontra kiegészítve 3 frt 5 — 3 frt 10 kr. Árpa (abarak) 70 fontonként 2 frt 20 — 2 frt 25 kr. Kukorica 3 frt 30 — 3 frt 35 kr, Zab 1 frt 90 — 1 frt 95 kr. Bánáti repce 150 bécsi font 12 frt 50 — 12 frt 75 kr. Káposztarepce 150 bécsi font 13 frt 13 frt 25 kr.

Arad, jul. 7.

(K. K.) A mai hetivásárra behajtatott:

Ökör: 55 db, legtöbbnyire mészárosok által vétettek meg 100—150 frt drbnkint.

Tehén: 38 drb 80—110 frt drbkint kelt el.

Borju: 54 drb, melyek 10—40 frt drbnkint keltek el.

Barány: 60 drb melyek 2—5 frt drbkint keltek el.

Ló: 20 drb, 30—150 frt drbnkint] vétet-tek meg.

Sertés: 215 drb., melyek legtöbbnyire hente-sek által vétettek meg 24—27 frt mázsánkint.

Távirati tudósítás.

a bécsi börzéről 1871. július 8-án.

5% Metalliques	69 40	Hitelintézet	286 10
Nemzeti kölcsön	69 5	Válto L-udonar	123 30
1860. évi kölcsön	101 70	Esűst	1 15
Bankrészevény	7 70	Arany	5.83

20 frank-darabok 9 85

A szerkesztésért felelős: Bettelhe Vim.

Nyilttér.

Engedelmet kérek, hogy e rovatban kö-szönjem megazon gyöngédséget, melylyel Sztan-kovits András Arad sz. kir. városi főpénz-tárnok ur szokott kedveskedni azon városi tisztviselőknék, kik eléggé udvariatlanok havi fi-zetésüket nála minden előleges bókolás, hajlongás és szivreható alázatos könyörgés nélkül szorgalmazni.

A többek között én örvendek azon minden-esetre kellemes állapotnak, hogy nevezett pénztár-nok ur májusi fizetésem felvétele óta, engem fi-zetni egyáltalában nem akar, sőt ha eléggé vak-merő valék június és július havi fizetésemet június 20-dika óta máig mindennap szorgalmazni, ered-ményül voltam szerencsés pénztárnok ur ó nagy magasságától az ő általánosan elismert és változ-tatást nem tűrő finom modora és elménczéségének néhány korcs születtjét zsebre rakhatni, — per-sze fizetésem nélkül!

Nem szólnék, miért, hiszen tiszteljük az ősz hajákat, de mikor nevezett pénztárnok ur irá-nyomban oly kedves, csak nem követhetem el azon bünt, hogy feladjam, a melyre ő ugyis azt felelné, hogy: „vidi jam ego alios ventos.” — és igaza volna; hanem bocssáson meg nekem, hogy ha irányomban gyöngéd viselete elismerésül többi sorsosaim nevében is ezt a kis zephirt bocssátom szárnyra, a mely ugy is gyöngőe modorán és önké-nyen változtatni, de hát legalább az illető kalap-ján lévő kakas-tollakkal kedélyesen játszhatik.

Polyánszky Endre.
városi t. aljegyző.

H I R D E T É S E K.

Saját házunkban megnyitott
BANK- ÉS VÁLTÓ-ÜZLETÜNK
mai naptól kezdve eladunk:

sorsjegyeket részletfizetésekre,

és pedig minden sorsjegy-nemből, akként, hogy a részletek — melyek azonban 24 hónapot túl nem haladhatnak — a vevő kívánata szerint határozhatnak meg és egyezkedés útján intéztetnek el.

Azonkívül megnyitunk:

három játéktársulatot, 20—20 részvevővel,

melyekhez a t. cz. közönséget ezennel meghívjuk, és pedig:

A. 3 forint havonkinti lefizetéssel,

20 db, 400 frankos török sorsjegyre, évenként 6 huzás, nyeremények 600,000, 400,000, 300,000, 60,000, frank sat.

B. 4 forint havonkinti lefizetéssel,

20 db. 100 frtos egész magyar nyeremény-kölesönre, nyeremények: 250,000, 200,000, 150,000, 100,000 és 25,000 frt. sat.

C. 5 forint havonkinti lefizetéssel,

a magyar-osztrák államban kibocsájtott összes sorsjegynemekre — mindegyikből egy egész sorsjegy — évenként 37 huzás, nyeremények: 300,000, 250,000, 220,000, 200,000, 150,000, 100,000 frt. sat.

Ezen három játéktársulat mindegyike 3 évig tart, mely idő letelte után az **A.** és **B.** alatti 20—20 eredeti sorsjegy a 20—20 részvevő közt felosztatik, a **C.** alatti sorsjegyek pedig árfolyam szerint eladatnak és a befolyt összeg a részvevők közt felosztatik.

Kérjük a t. cz. résztvenni szándékozókat, hogy magukat minél előbb elhatározzák és előjegyezni szíveskedjenek, mivel

A. társulatnál az első huzás f. évi **augusztus 1-jén,**

B. társulatnál f. é. **augusztus 15-én,** és

C. társulatnál f. é. **szeptember 1-jén** kezdődik és a részvevő-levelek beírásának és átadásának legalább 5 nappal az első huzás előtt meg kell történnie.

Valamint a sorsjegyek részletekbeni eladását, úgy a játéktársulatokat is, több oldalról felszólítás következtében szerveztük, és annyi inkább bátorkodunk nagyobb részvételre számolhatni, mivel nálunk már több nagy nyeremény csináltatott, és mivel a t. cz. közönségnek nálunk kényelmesebb leendő, mint más idegen, többnyire ismeretlen házaknál résztvenni, vagy pedig a részvevő leveleket és részletjegyeket házaló, tolakodó egyénektől vásárolni.

Bank- és váltó-üzletünkben a játéktársulatok közelebbi játékterveiről bővebb tudomás szerezhető.

A magyar nyeremény-kölesön f. évi augusztus 15-én történendő huzására, nyeremények: **250,000, 25,000 frt.** sat., ajánlunk eredeti sorsjegyeket, igérvényeket és részletleveleket.

WALLFISCH CH. és fiai.

Nyári idényre

alkalmas tárgyak

OBETKO és ERNYEI

39. számú

czég alatti

üzletében

ARADON.

Szalma kalap gyári raktár.

Közönséges szalma kalapok fiuk és leányoknak 40 50 krtól, urak és hölgyeknek 60 80 kr. 1 frt, valódi florentin 1 frt, 1 frt 20 kr. 1 frt 50 kr.

Szövet kalapok, igen könnyű viselet, fiuknak 1 frt 50. 1 frt 80., uraknak 2 frt 50. 3 frt.

Sapkák posztó és levarrott selyemből fiuknak 1 frt 20. uraknak 1 frt 50. 1 frt 70.

Kalap-minták hölgyeknek legváltozatosabb alakokban 30 40 kr.

Lábbelik dús raktára, melyekre különösen figyelemztetjük a n. é. közönséget és tartósságért kezeskedünk.

Női reggeli cipők, bőr és szövet 80. kr. 90. kr. 1 frt 70 kr. finomabbak sarokkal 2 frt 20. 2 frt 50 kr.

Magas női topánok sarokkal, brünellből fűzővel és ruganyval 2 frt 60. 2 frt 80. 3 frt. 3 frt 25.

Bőrből hasonló arányban.

Gyermekek cipők 2 évtől 4 évig 45. 80 kr. 1 frt. 1 frt 15 kr.

Nagyobbaknak 1 frt 70. 1 frt 90. 2 frt. 2 frt 50. Különösen felemlitendők a szegzett talpú rez-orrú cipők bőrből 1 frt 90. 2 frt 20. 2 frt 50. 3 frt.

Hasonló készületek fiuknak ruganyval 2 frt. 2 frt 50. 3 frt.

Férfi lábbelik.

Finom legujabb szabásu topánok, fél dupla talppal, zerge bőr, keztyű- vagy borjubőrből 5 frt. 5 frt 50. 6 frt. — Diszesen kiállitva lack orral 6 frt 50. 7 frt. 8 frt.

Bécsi fénymáz, (Wichs) mely kintű fényén kívül a bőrt folytonos puhaságban tartja, 1 doboz 3, 5, 10 kr. 1 font 35 kr.

Kesztyűk.

Prágai glacié kesztyűk urak és hölgyeknek 75. 90 kr. 1 frt. — Szarvasbőr kesztyűk 90 kr. 1 frt. 1 frt 50. — Katonai kesztyűk 80. 90 kr. 1 frt. — Szövet-kesztyűk gyermekeknek 15. 20 kr., urak és hölgyeknek 30. 40. 50 kr.

Napernyők

pamutból 60. 80 kr. 1 frt. Selyemből 2 frt. 2 frt 50. 3 frt.

Férfi napernyők 2 frt. 2 frt 50. 3 frt.

Esőernyők pamutból 1 frt 25. 1 frt 60 kr. Alpaca 3 frt. 3 frt 50. 4 frt. Selyemből 5 frt. 6 frt 8—12 frtig.

Esőköpenyek uraknak 9, 10, 12, 14 frt.

Fehérneműek uraknak

6 finom gallér 90 kr. 1 frt 50. 1 pár kéz-elő 40. 50 kr. — 6 rumburgi zsebkendő 1 frt 40. 2 frt. 2 frt 50.

Ingek, színes és fehér 1 frt 20. 1 frt 50. 2 frt. 2 frt 50.

Nyakkendők és csokrok változatos alakban 20, 30, 40, 50 krtól felfelé.

Kézelfő- és mell-gombok esont, gyöngyház, kagyló és talmi-aranyból 10, 20, 30 40 krtól, finom lánczok, női broche és fülbevalók, kar- és nyakékek és érmek.

Uti készletek

kézi kofferek 2 frt 50. 3 frt. 4 frt. táskák szövetből 1 frt 30. 1 frt 50. táskák bőrből 2 frt 50. 3 frt. 4 frt. Necessairek, — uri plaidok szíjjal, alsó ingek gyapottból.

Toilett tárgyak.

Illatszerek és szappano, sz. pító viz és hajfestő. Rubin fogpor Dr. Máthétól 1 frt. — Kölniviz, Clementin zárdából, mely illatsz. fő-, gyomor- és főfájás ellen is hatásos 1 üveg 1 frt.

Mindenkire nézve fontos

ujjonnan feltalált ablak-redők, fából szöve, igen czélszerű, valamint a napheve és por ellen, úgy a hidegség és léghezam elhárítására, egy redőfelhuzóval közönséges ablakhoz 2 frt 80. 3 frt, rendelhetők minden nagyságban és finomságban.

Parquet és viasz-vásznak asztalra, falra és butorokra. — Asztali kések dús választékban 6 pár 1 frt 50. 2, 3, 4 frttől felfelé. Valamint zsebkések, konyha- és kenyér-vágók angol gyárakból.

Legfinomabb borotvák, minden darabért jótállás 1 frt 50. 2 frt.

Fonott kézi-asztali- és dolgozó-kosarak, kenyérnek és pohárnak való pléh-tálcák, valamint meleg talak alá való fa-tálcák.

Alpaca és alpaca-ezüst evő-készletek, u. m. kések, kanalak, gyertyatartók sat. ezen ércz egyedüli, melyért 10 évig jótállhatunk, hogy sem színét nem veszti, sem pedig rozsz utó-íze ninc. — Kávé főzők gőzerővel non plus ultra és több nevek alatt, kávéperkelők, és amerikai őrlők; habverők és ugorkavágók, czifrázó kések és furók ételdisztésekhez; czélszerű kés fenő darabja 35 kr.

Folt kivevő minden szövetből, kintű porcelán ragasztó, rozsdafolt kivevő fehéreneműekből, egy-egy üveg 30 kr. — Féregvesztő porok és folyadékok 20, 30 kr. moly, bolha és poloskák ellen.

533—6—6

GYERMEK-JÁTÉKOK.

Czelszerű tárgyak

névnapj és alkalmi ajándékul.

Monogramm levélpapírok:

100 db. levélpapír monogrammal vagy egész női névvel 1 frt 50. 1 frt 80. 2 frt.

Rendelhetők több betűvel is angol papírra

LÁTOGATÓ JEGYEK.

100 darab látogató jegy fénypapírra 1 frt 20. 1 frt 50. — 100 darab látogató jegy bristol papírra 1 frt 60. 2 frt.

LEVÉLPECSÉTELŐ MARKOK

1000 darab veresszínű egész névvel és lakással 3 frt. 3 frt 50.

Rendelések gyorsan postán eszközöltetnek.